

Posudek oponenta práce

RICHTEROVÁ Agáta, *Podpora bývalých uživatelů návykových látek k uplatnění na trhu práce v České republice*. Praha, 2024. 87 s., 2 přílohy. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce: PhDr. Renata Kocianová, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Téma práce je aktuální a je v souladu s odborným zaměřením katedry. Lze ho označit jako výjimečné, protože doposud je jen málo prací, které se mu věnují. Cíl práce je autorkou v úvodu vymezen jako identifikace poskytované podpory bývalým uživatelům návykových látek k uplatnění na trhu práce. V návaznosti na to se empirické šetření zaměřilo na analýzu způsobu podpory bývalých uživatelů návykových látek k uplatnění na trhu práce ve dvou integračních sociálních podnicích v České republice. První čtyři kapitoly jsou teoreticky zaměřené. První je věnována tématu závislosti na návykových látkách, v rámci ní úloze pracovní terapie v léčbě. Ve druhé kapitole je pojednáno o politice zaměstnanosti ve vztahu k znevýhodněným skupinám osob na trhu práce. Podpora pracovního uplatnění bývalých uživatelů návykových látek je tématem třetí kapitoly. Čtvrtá kapitola o zaměstnávání těchto osob v integračním sociálním podniku je smysluplným vyústěním teoretických východisek. Popis uskutečněného empirického šetření a také prezentace výsledků je v páté kapitole. Sumarizaci zjištění a jejich zhodnocení nalézáme v diskusi a závěru. V empirickém šetření byl autorkou uplatněn kvalitativní přístup. Data byla získána polostrukturovanými rozhovory se zástupci dvou integračních sociálních podniků. Práce obsahuje dvě přílohy. Je to znění otázek interview a text informovaného souhlasu. Jejich zařazení je opodstatněné. Rozsah odpovídá požadavkům kladeným na tento typ prací. Struktura textu je logická. Zastoupení částí teoreticky a empiricky zaměřených je proporční.

2. Odborná úroveň

Z teoreticky zaměřených kapitol je zřejmý autorčin zájem a zaujetí pro řešené téma. Jednotlivé kapitoly na sebe smysluplně navazují. Od obecnějších otázek je postupováno ke konkrétnějším a jasné je směřování k charakteristice empirického šetření. Hojně je využívání přímých citací. Domnívám se, že na některých místech by bylo vhodnější použití parafrází. Metodika provedení šetření je uvedena podrobně. Odůvodnění volby kvalitativního přístupu malou probádaností tématu je na místě. Formulovaná výzkumná otázka je rozčleněna do pěti okruhů, které se následně promítají do otázek v rozhovoru. V této souvislosti se domnívám, že mohly být explicitně formulovány dílčí výzkumné otázky týkající se specifík bývalých uživatelů návykových látek, potřeb těchto osob, podpory v zaměstnání, připravenosti vstoupit na otevřený trh práce. Tyto otázky jsou implicitně přítomny, ale byl by dán pevnější rámec pro zpracování získaných dat. Uskutečnění pouze dvou polostrukturovaných rozhovorů je vysvětleno faktem, že jsou pouze dva integrační sociální podniky výhradně zaměřené na bývalé uživatele návykových látek. Autorka nevymezuje, jakým postupem byly získaná data zpracována. Podle prezentace se jednalo zřejmě o tematickou analýzu, která v daném případě je vhodná. Výsledky jsou podány precizně. Analyzovány jsou postupně bloky otázek podle pěti stanovených okruhů. Jejich integrace přináší odpověď na stanovenou výzkumnou otázku. V diskusi jsou na pozadí teoretických východisek zjištění srovnávány s jinými výsledky. Uvedeny jsou limity šetření i náměty do budoucna. Přestože výsledky nelze zobecňovat, šetření je přínosné inspirativními poznatky týkajícími se pomoci a podpory na pracovním trhu lidem, kteří se vyznačují ze závislosti na návykových látkách. Konstatuji, že formulované cíle práce byly splněny.

3. Práce s literaturou

Seznam literatury je na s. 74–87. Práce s literaturou je v souladu s očekáváními pro kvalifikační práce. Autorka se opírá o aktuální a relevantní zdroje se zastoupením jak domácích, tak zahraničních pramenů. Text je napsán v souladu s platnou bibliografickou normou.

4. Grafické zpracování

Grafická podoba textu je, co se týče úpravy stránek, přehledná. Přispívá k tomu, že jednotlivé kapitoly začínají pokaždé na nové stránce.

5. Jazyková úroveň

Jazykovou úroveň práce hodnotím jako dobře zvládnutou. Text je čtivý zejména v části věnované empirickému šetření. Autorka používá vhodné odborné termíny a pojmy. Korektura textu byla provedena. Místy sice při závěrečné korektuře uniklo vynechání slov, nikoli však na úkor srozumitelnosti textu.

6. Podnět k rozpravě

Lze z poznatků Vašeho šetření odvodit, že by role sociálních podniků v rámci forem podpory bývalých uživatelů návykových látek měla vzrůst? Pokud ano, jaké jsou důvody?

7. Závěrečné hodnocení práce

Práci celkově hodnotím jako velmi kvalitní. Studentka prokázala teoretickou znalost zkoumané problematiky. Adekvátním způsobem bylo připraveno, realizováno, zpracováno a zhodnoceno empirické šetření v dané oblasti studia. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 29. 8. 2024

doc. PhDr. František Baumgartner, CSc.